

Waterveiligheidsrapportage 2016

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Dit is de eerste veiligheidsrapportage van waterschap Drents Overijsselse Delta. Deze uitgave valt gelijk met grote veranderingen in de wereld van waterveiligheid. Het Rijk heeft nieuwe veiligheidsnormen en methodieken geïntroduceerd. Die worden per 1-1-2017 van kracht. Daarmee zijn sommige inzichten uit het verleden verouderd. Het afgelopen jaar en de komende jaren werken we eraan om onze inzichten te actualiseren. Daarnaast werken we verder aan verbeteringen die nodig zijn. We weten waar onze keringen niet voldoen aan de wettelijke norm en waar schades zijn opgetreden. Hiervoor nemen we verbeter- en beheermaatregelen. Bovendien werken we aan het verder verbeteren van onze werkprocessen.

Actueel beeld

De staat van de primaire keringen ten opzichte van de nieuwe normen per 1-1-2017 kunnen we nog niet tonen. De wettelijke beoordeling start in 2017. De overzichtskaart geeft een beeld van ons meest recente inzicht in de staat van de primaire waterkeringen, vergeleken met de wettelijke norm. Voor de meeste van deze keringen volgt het inzicht uit de derde toetsronde (2011 afgerond). Daarnaast hebben we voor een deel van de keringen al Nadere Analyses van de Veiligheid (NAV) uitgevoerd binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), op basis van de nieuwe norm. De resultaten hiervan bieden ons een actueler inzicht dan de resultaten van de derde toetsronde en zijn verwerkt in de kaart en onderstaande tabel. In de komende jaren vervangen we deze tabel door resultaten uit de wettelijke beoordeling. Resultaten bij de oude en nieuwe norm kan men niet vergelijken, omdat de basis voor de norm is veranderd.

	totaal	Oude norm (derde toetsronde)		Nieuwe norm (NAV)		Niet ge- toetst
		Voldoende	On- voldoende	Voldoende	On- voldoende	
Dijken (km)	242	110	63	7	62	-
Kunst- werken	227	37	27	18	16	129

Het grootste deel van de niet getoetste kunstwerken betreft relatief kleine kunstwerken, zoals duikers

Bij de meeste 'onvoldoende' stukken is sprake van piping (grondstroming onder de dijk door die de kering kan ondermijnen). Daarnaast spelen instabiliteit en hoogtetekort een significante rol in het niet voldoen aan de norm. Bij groene zanddijken is vaak de kwaliteit van de grasbekleding onvoldoende.

Verbeteren

Bij de keringen die niet voldoen lopen we geen acuut gevaar, maar nemen we wel maatregelen om de kans op overstroming zo klein mogelijk te maken. Dit doen we door deze keringen te verbeteren in het HWBP zodat ze gaan voldoen aan de veiligheidsnormen. Daarbij worden de meest urgente trajecten als eerste aangepakt. De HWBP-projecten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

	HWBP-project	Status per dec 2016	Planning		
			NAV	Beoordeling*	HWBP**
1	Vollenhove*** Keersluis de Whaa	Kering voldoet na onderhoud Vorbereiding realisatie	nvt 2016	2022 (2) nvt	2015-2016 2015-2017
2	Mastenbroek Zwarte Meer	NAV gestart	2017	2019 (1)	2022-2031
3	Genemuiden- Hasselt	NAV uitgevoerd	2014	2020 (2)	2030-2035
4	Mastenbroek Zwarte Water	NAV uitgevoerd	2016	2020 (2)	2026-2033
5	Mastenbroek IJssel	NAV uitgevoerd	2016	2019 (1)	2015-2029
6	Rondom Kampen	-	-	2021 (2)	2035-2044
7	Vecht Noord	NAV gestart	2016	2018 (1)	2016-2026 2031-2038
8	Vecht Zuid	NAV gestart	2016	2017 (1)	2016-2026
9	Zwolle	Verkenning loopt		2017 (1)	2014-2023
10	Zwolle-Olst	NAV gereed, voorbereiding verkenning loopt	2015- 2016	2017 (1)	2015-2024
11	Deventer	-	-	2021 (2)	2032-2041

* Fasen beoordeling: 1) maximaal benutten van beschikbare kennis; 2) conform WBI

** Fasen in het HWBP zijn voorverkenning, verkenning, planuitwerking en realisatie

*** Traject Kadoelen – Kuinre is vanaf 2017 geen primaire waterkering meer

Voor trajecten die nog niet op korte termijn verbeterd gaan worden bereiden we noodmaatregelen beheermaatregelen voor. Op dit moment onderzoeken we wat daarvoor doelmatige maatregelen zijn.

Inspectieresultaten en maatregelen

Twee keer per jaar 'schouwen' we al onze keringen; een grondige visuele inspectie. Alle waarnemingen herstellen we steeds op korte termijn na de schouw. De punten die we niet snel kunnen herstellen beschouwen we als aandachtspunten hoogwater (zie onder). In 2016 betroffen de meeste waarnemingen graafschades (ca. 600), rijsporen (ca.200), percelen met lang gewas (ca. 200) en percelen met beweiding (ca. 25). Al deze schades zijn inmiddels hersteld en alle overtredingen zijn afgehandeld.

Twee typen meldingen zijn nog niet opgelost:

- De meest opvallende waarnemingen zijn de schades aan de grasmat als gevolg van engerlingen. Op diverse locaties zijn de wortels van de grasmat weggevreten en kale plekken ontstaan. We hebben elk jaar dergelijke schades, maar dit jaar zijn de plekken groter en talrijker. Het eerste herstel van de grasmat is wel zichtbaar. Voor plekken die nog onvoldoende hersteld zijn hebben we een plan om deze te verbeteren. Bovendien zijn we een onderzoek gestart naar de kwaliteit van de grasmat op zanddijken.
- We hebben weer op meer plekken Japanse Duizendknoop waargenomen. De grasmat wordt door de Duizendknoop verdrongen waardoor de erosiebestendigheid achteruit gaat. We zijn bezig met de bestrijding van de Duizendknoop, maar dit is zeer lastig. Landelijk wordt op diverse locaties geëxperimenteerd met verschillende bestrijdingsmethoden.

Vergunning en handhaving

Uit de schouw, vergunningaanvragen, meldingen en klachten kunnen handhavingsacties volgen. 1^e-lijnstoezicht gebeurt door de dijkbeheerders. Bij overtredingen sturen zij zelf de 1e ambtelijke waarschuwing. Bij gebrek aan opvolging wordt de zaak overgedragen aan team Handhaving.

Bij de registratie van verstuurdde waarschuwingen en controles van vergunningen en meldingen maken we nog geen onderscheid in primaire regionale en overige keringen. In de toekomst gaan we dat wel doen. In grote lijnen hebben we met betrekking tot primaire keringen circa 150 waarschuwingen verstuurd en daarvan circa 10 zaken overgedragen aan Handhaving. Deze zaken zijn inmiddels allemaal afgehandeld of niet meer relevant. Daarnaast hebben we bijna 250 vergunningen / meldingen voor primaire keringen behandeld.

Aandachtspunten hoogwater

Als gevolg van doorlopende inspecties en de halfjaarlijkse schouw hebben we een goed beeld van locaties met verhoogd risico in onze waterkering, die extra aandacht verdienen tijdens hoogwater. Deze aandachtspunten zijn weergegeven in de kaart en betreffen voornamelijk:

- Slechte of ontbrekende grasmat als gevolg van de aanwezigheid van beplanting en bomen (schaduwwerking, beworteling, verstikking door bladeren)
- Slechte of losliggende grasmat als gevolg van engerlingen. Met name langs de Vechtdijken tussen de A28 en Hasselt.
- Scheuren in asfalt, met name bij polder Mastenbroek

Oefeningen en proefsluitingen

We hebben de volgende (jaarlijkse) oefeningen en proefsluitingen uitgevoerd: Kampen-Midden, KEI-brigade (regionaal), dijkwachter kunstwerken. Deze oefeningen hebben als doel om medewerkers en vrijwilligers te trainen en het proces en vaardigheden te toetsen en te evalueren. Het doel van de proefsluitingen is een controle van de werking van de sluiting van kunstwerken. Uit de oefeningen en proefsluitingen kwamen slechts kleine en gedetailleerde verbeterpunten naar voren. Deze hebben we vertaald naar acties, die direct na de oefeningen al zijn opgepakt.

	HBWP-project	Status	Planning verbetering
1*	Vollenhove Keersluis de Whaa	Voldoet na onderhoud Vorbereiding realisatie	2015-2016 2017
2	Mastenbroek Zwarte Meer		2022-2031
3	Genemuiden-Hasselt	NAV uitgevoerd	2030-2035
4	Mastenbroek Zwarte Water	NAV uitgevoerd	2026-2033
5	Mastenbroek IJssel	HWBP gestart	2015-2029
6	Rondom Kampen		2035-2044
7	Vecht Noord	NAV gestart	2016-2026 en 2031-2038
8	Vecht Zuid	NAV gestart	2016-2026
9	Zwolle	HWBP gestart	2014-2023
10	Zwolle-Olst	HWBP gestart	2015-2024
11	Deventer		2032-2041

* Traject Kadoelen – Kuinre is vanaf 2017 geen primaire waterkering meer

